

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2024-06-03 Dnr UFV 2024/664

Utbildningsdepartementet

Box 356
SE 751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

August Aronsson

Telefon

018-471 57 93

www.uu.se

August.aronsson@uu.se

Remiss av promemorian Hållbar och högkvalitativ läkarutbildning och klinisk forskning – förslag till ett reviderat ALF-avtal.

Uppsala universitet har anmodats att lämna svar på rubricerad remiss, som gäller förslag på underlag inför en omförhandling av avtalet mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (ALF-avtalet).

Detta yttrande har utarbetats av en expertgrupp bestående av dekanus Karin Forsberg Nilsson, medicinska fakulteten, ställföreträdande vicerektor Eva Tiensuu Janson, vetenskapsområdet för medicin och farmaci, professor Peter Stålberg, institutionen för kirurgiska vetenskaper, professor Pernilla Åsenlöf, institutionen för kvinnors och barns hälsa och Ernst Bergman, student. Fakultetshandläggare August Aronsson har tillhandahållit administrativt stöd.

Kort sammanfattning

Universitetet tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, med några kommentarer. Universitetet avstyrker förslaget på definition av klinisk forskning och avstyrker delvis förslaget till fördelning vid oförändrade anslag, och lämnar egna motförslag.

Övergripande generella synpunkter

Uppsala universitet uppfattar att utredningen är välgjord och tillstyrker i huvudsak dess förslag, där inte annat sägs (se ”Kommentarer och ändringsförslag” nedan). Universitetet instämmer särskilt med utredarens utgångspunkt att den ALF-finansierade forskningen ska vara fri inom ramen för definitionen av klinisk forskning, så att forskningsområden, frågor och metoder kan formuleras och väljas fritt av forskarna själva. Denna princip bör vara stödd av ALF-systemet. Nationella forskningsinfrastrukturer och forskning inom vissa utpekade områden bör bekostas på andra sätt.

Kommentarer och ändringsförslag

7.9.1 Utvärdering av universitetssjukvården

Universitetet tillstyrker förslaget att universitetssjukvården inte längre ska utvärderas inom ramen för ALF-avtalet. Universitetet instämmer med utredaren i att denna utvärdering innebär dubbelarbete och att dess värde

är begränsat för den kliniska forskningen. Ska utvärderingen ändå fortsätta måste det i så fall utföras på ett annat sätt, universitetet anser i sådana fall att de delar av utvärderingen av universitetssjukvården som anses värdefulla kan flyttas in i utvärderingen av den kliniska forskningen.

7.2 Definitionen av klinisk forskning (s. 145 ff)

Universitetet tillstyrker inte utredarens förslag på definition av klinisk forskning. Det är tydligt vad utredaren vill uppnå och universitetet instämmer med denna intention, men inte förslaget på genomförande. Utredaren avser att stoppa ”läckaget” av ALF-medel till annan forskning än klinisk forskning, vilket är lovvärt. För att uppnå detta föreslår dock utredaren att snäva in definitionen av klinisk forskning till sådan forskning som etikstillstånd från etikprövningsmyndigheten eller läkemedelsverket. Universitetet förutspår att en sådan snäv definition kommer att bli problematisk och riskerar att utesluta viktig forskning som med all rätt bör definieras som klinisk, såsom antibiotikaresistens. Det operativa begreppet för att avgöra vilken forskning som ska tilldelas ALF-medel är sådan forskning som fortsätter vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa ett ohälsoproblem eller att identifiera faktorer som leder till ökad hälsa. Lösningen ligger inte i att ytterligare snäva in definitionen av klinisk forskning, utan att den nuvarande definitionen följs.

7.5.1 Förslag till fördelning vid oförändrade anslag

Uppsala universitetet avstyrker delvis förslaget i dess nuvarande form. Utredaren anger ingen tydlig motivering till varför nivån som definierades 2015 skulle vara en mer korrekt fördelning än den nuvarande. Universitetet föreslår att vid en ny fördelning baserat på 2015 års ALF-avtal bör staten tillföra medel på storleksordningen 100 mkr så att ingen region förlorar pengar.

7.7. Uppgifter och funktion för en nationell grupp för uppföljning och nationell samverkan (GUNS)

Uppsala universitet föreslår att denna grupp ges en annan förkortning än ”GUNS” eftersom detta i internationella sammanhang kan förväxlas med det engelska ordet för ”vapen” (plural).

7.9 Utvärderingar i ALF-avtalet

Uppsala universitet instämmer i att utvärderingar i ALF-avtalet med fördel kan göras mer sällan, hellre vart femte eller sjätte år än den nuvarande frekvensen på vart fjärde. Dels med tanke på de resurser som går åt till att insamla och strukturera material som krävs för utvärderingen, men framförallt för att det ska gå att hinna göra förändringar och förbättringar utifrån den föregående utvärderingen och se dess effekt.